

Abivahendite süsteemi korraldus

Alates 01.01.2016 muutub põhjalikult sotsiaalvaldkonna abivahendite teenuse korraldus, muutes teenuse inimesele kättesaadavamaks ning asjaajamise kiiremaks.

Isikliku abivahendi kaart

Alates 1. jaanuarist 2016 võtab uute isikliku abivahendi kaardi taotlusi vastu Sotsiaalkindlustusamet (edaspidi SKA). Samuti hakkab Sotsiaalkindlustusamet vajadusel väljastama kaardi duplikaate.

Kaardi või duplikaadi taotlemiseks tuleb esitada Sotsiaalkindlustusametile vastav taotlus e-posti või posti teel või pöörduda SKA klienditeenindusse. Taotluse vorm on leitav SKA kodulehelt (rubriik: blanketid). Klienditeeninduste asukohad ning lahtiolekuajad leiab SKA kodulehelt www.sotsiaalkindlustusamet.ee.

Abivahendi saamiseks, mis ei ole otseselt seotud inimese töötamisega töökohal, peab inimesel olema õigustatus, arstitõend või rehabilitatsiooniplaan ning kehtiv isikliku abivahendi kaart (edaspidi IAK).

Õigustatud isik on:

- kuni 18-a laps;
- kuni 18-a puudega laps;
- 18 – 63-a tööealine isik, kellel on tuvastatud töövõime kaotus 40 % või enam;
- 18-a ja vanem puudega isik enesehoolde- ja kaitseabivahendite ostuks;
- alates 18-a tööealine isik, kellel on tuvastatud osaline töövõime või töövõime puudumine;
- 63-a ja vanem vanaduspensioniealine isik;
- rinnaproteesi ostmiseks;
- isik, kellel on tuvastatud kuulmislangus alates 30 detsibellist, kuulmisabivahendite ja heli ülekandesüsteemide ostmiseks;
- silmaproteesi ostmiseks.

Uue IAK saamiseks peab kaardi taotlejal olema:

- kehtiv arstitõend või rehabilitatsiooniplaan, kus on märgitud abivahendi vajadus ISO-koodi täpsusega (enne 01.01.2016 väljastatud tõendil või rehabilitatsiooniplaanil peab olema abivahendi nimetus või kirjeldus);
- välismaal õppiva 18-26-a isiku puhul ka koolitõend;
- klienditeeninduses kaardi taotlemisel isikut tõendav dokument.

Kehtiva IAK omanik pöördub abivahendi saamiseks otse abivahendeid müüva või üüriva ettevõtte poole. Alates 2016. aastast ei ole maakondlikke piiranguid abivahendeid müüva või üüriva ettevõtte valimisel. Abivahendi saamiseks on inimesele õigus pöörduda enda poolt valitud abivahendeid pakkuva ettevõtte poole, kellega SKA on sõlminud lepingud. Info ettevõtetest on kättesaadav SKA kodulehel alates 01.01.2016.

Järjekorrad

Kui konkreetse abivahendi eelarve on lõppenud, on võimalik ennast ettevõttes suulise sooviavalduse alusel järjekorda lisada. Järjekorra saabumisel saadab SKA isikule posti teel järjekorra saabumise teate. Isik peab järjekorra teate saamisel **60 päeva jooksul** pöörduma endale sobiva abivahendit pakkuva ettevõtte poole ning võtma kaasa:

- saadud järjekorra teate,
- isikut tõendava dokumendi,
- isikliku abivahendi kaardi,

- arstitõendi või rehabilitatsiooniplaani.
Ettevõtte väljastab abivahendi ainult järjekorra teate ettenäitamisel.

Erandkorras abivahendi ostmisel või üürimisel tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmise taotlemine (edaspidi *erimenetlus*).

Erimenetluse juhud, kus isik taotleb:

- omaosaluse vähendamist, kuna isikul on tulenevalt majanduslikust olukorrast raske omaosalust tasuda (vajalik isiku selgitus ja tõend toimetulekutoetuse maksmise kohta);
- uut abivahendit enne talle hüvitatud sama ISO-koodiga abivahendi kasutusaja lõppu (abivahend on sobimatu tervislikel või temast mitteolenevatel põhjustel) – vajalikud isikupoolsed selgitused/põhjendused;
- abivahendit, mis puudub riigi poolt osaliselt hüvitatavate abivahendite loetelus (lisada kaks võrdsetel alustel hinnapakkumist);
- abivahendit, mille puhul on abivahendite loetelus piirhinna kohta märgitud „eritaotlus“ (lisada kaks võrdsetel alustel hinnapakkumist);
- kasutusaja piirlimiidi suurendamist (põhjendatud vajadus diagnoosist või funktsioonihäirest tulenevalt);
- abivahendi piirhinna ühekordset suurendamist (lisada kaks võrdsetel alustel hinnapakkumist);
- erimenetlust mõnel muul juhul.

Erimenetlust taotledes on vajalik esitada arstitõend või rehabilitatsiooniplaan. Erimenetluse taotlus on kättesaadav SKA kodulehel alates 01.01.2016.a ning klienditeeninduses. Taotlust saab esitada posti, e-posti teel või klienditeeninduses. Juhul, kui isik vajab abi abivahendi väljavalimisel, hinnapakkumiste küsimisel, erimenetluse vajaduse täpsustamisel, on isikul õigus pöörduda Astangu Keskkonnakohanduste ja Abivahendite Teabekeskuse poole üldnumbril 687 7231 või kirjutada aadressil kat@astangu.ee.

SKA teeb erimenetluse taotluse osas kas rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 30 kalendripäeva jooksul. Vajadusel kaasab SKA erimenetluste käigus eksperte (nt Astangu Keskkonnakohanduste ja Abivahendite Teabekeskuse), kes aitab ja nõustab abivahendite vajaduse tuvastamisel ja vajaduse hindamisel.

Erimenetluse otsus saadetakse taotlejale posti teel, mis tuleb ettevõttesse pöördumisel kaasa võtta. Ilma erimenetluse otsuseta ei saa ettevõtte määruse tingimustega mitte kooskõlas olevat abivahendit väljastada. Samuti peab kaasa võtma arstitõendi või rehabilitatsiooniplaani ning isikut tõendava dokumendi.

Infot abivahendite süsteemi kohta, isikliku abivahendi kaardi ja erimenetluste kohta ning sotsiaalministri poolt allkirjastatud määruse riigi poolt hüvitatavate abivahendite ja piirhindade kohta saab:

E-post: info@sotsiaalkindlustusamet.ee

abivahendid@sotsiaalkindlustusamet.ee

www.sotsiaalkindlustusamet.ee

Infotelefon 16106